

Інструкція до практичного заняття №

Тема: Виконання вправ.

План практичної роботи

1. Актуалізація мотиваційних резервів здобувачів освіти на основі повторення вивченого.
2. Робота над закріпленням знань, умінь і навичок.
3. Підбиття підсумків.

Хід роботи

I. Підготовча частина.

1. Організаційний момент. Мотивація навчальної діяльності.

II. Основна частина.

- 2.1. Вступне слово викладача.
- 2.2. Виконання вправ на закріплення умінь та навичок.

Вправа 1. У фразеологічні одиниці вставте пропущені слова (користуйтесь довідкою). Поясніть значення фразеологізмів.

Гострити ...; сам собі ...; ... на ... не попадає; викинути з ...; втрачати ...; ... з'їсти; прихилити ...; ламати ...; не по ...; на ... ходити; крізь ... цідити.

Язык до ... доведе; пропав, як швед під ...; на городі бузина, а в ... дядько; бачив ... і ..., і мідні труби; у ... був і папи не бачив.

Довідка: зуб, голова, очі, Київ, Полтава, Крим, Рим

Вправа 2. Заповніть картки, з'ясовуючи джерело походження фразеологізмів.

Біблійні вислови	
Антична література та міфологія	
Крилаті вислови видатних осіб	
З професійно-технічних висловів	
З народних джерел	

Содом і гоморра; п'яте колесо до воза; око за око, зуб за зуб; сізіфова праця; прийшов, побачив, перемиг; сміх крізь сльози; Учітєся, брати мої, думайте, читайте...; ахіллєсова п'ята; сім раз відмір, а один раз відріж; терновий вінок; дати задній хід; одного поля ягода.

Вправа 3. Доберіть антонімічні фразеологізми.

1. Схожий, як свиня на коня –
2. Як кіт наплакав –
3. Зуби скалити –
4. Вдарити лихом об землю –
5. Розпустити язика –

III. Підсумок заняття.

3.1. Тестова робота.

I варіант

I рівень

Тестові завдання з «Лексикології»

1. У переносному значенні вжито виділене слово реченні
А) *Весна* іде, красу несе, а тій красі радіє все.
Б) Усе вище, вище й вище я здіймався на *крилах* мрій.
В) Мене спиняє біла піна гречок, запашна, легка, наче збита *крилами* бджіл.
Г) Люблю *весну*, та хто її не любить, коли вона цвіте, як пишний сад.
2. У якому рядку всі слова власне українські?
А) Юність, здоров'я, мова, кіно, зима.
Б) Квітка, самота, жарт, затрусити, лялька.
В) Туман, журба, пшениця, схід, рушник.
Г) Аташе, вітер, блакить, ранок, усмішка.
3. У якому рядку всі слова запозичені?
А) Річ, затока, хвилина, жовтий, музика.
Б) Охоронець, дія, доброта, проблема, лиман.
В) Багатство, земля, журба, терпіння, режисер.
Г) Ідея, графік, катастрофа, архів, гуаш.
4. У якому реченні вжито жаргонізм?
А) Збираю осені сліди, її шаленої утечі, її свавільної орди, її печальної предтечі. (В.Китайгородська).
Б) Прокопчук носив міліцейську шинелю з синього сукна, шапку-кубанку, штани-галіфе. (Г.Тютюнник).
В) За два місяці ти матимеш такі шкари, бобочку, кліфт, колоса й чепу, що й на матроса клюнеш. (І.Микитенко).
5. У якому рядку всі слова є термінами?
А) Істина, мовознавство, концерт, кенгуру, дієслово.
Б) Окріп, конференція, зозуля, префікс, весна.
В) Керівник, хустка, малина, корінь, дифузія.
Г) Корекція, координація, синус, асиміляція, бароко.
6. Виділене слово вжито в невластивому для нього значенні в реченні
А) Керівництво армії розробляє нові *тактичні* прийоми оборони.
Б) Наш командир – дуже *тактична* людина.
В) Генерал пояснив свої *тактичні* міркування.
Г) Успіх бою забезпечили правильні *тактичні* розрахунки.

II рівень

1. Поясніть лексичне значення слів переконаний, переконливий. З кожним з них складіть речення.

2. До поданих старослов'янізмів доберіть українські відповідники. Поясніть їхні фонетичні й словотворчі особливості.

Град, врата, чрево, восхвалити.

Зразок. Вражий – ворожий: звукосполучення -ра- між приголосними відповідає українському -оро-.

3. Спишіть синоніми так, щоб спочатку йшло загальноживане нейтральне слово, а потім – стилістично забарвлене (застаріле, емоційно забарвлене тощо).

Горизонт – крайнебо, глибінь – глибина, перемога – перемога, багач – срібляник.

II варіант

I рівень

- Виділене слово вжито в переносному значенні в реченні
А) Велика картина в *золотій* рамі гойдалася на шнурку. (О.Гончар).
Б) Якщо хочеш *жити* для себе, живи для інших. (Народна творчість)
В) Левко Репетюк стояв червоний, лихий і нервово смикав *золотий* ланцюжок свого пенсне. (Ю.Смолич)
Г) Спи, моя дитино золотая, Спи, моя тривого кароока. (М.Вінграновський).
- У якому рядку всі слова є загальноживаними?
А) Табу, башта, файно, таксі, край.
Б) Епігон, флейта, ніжність, гіпотеза, фіра.
В) Температура, земля, любов, струм, магазин.
Г) Увага, згода, речник, корида.
- У якому реченні наявна експресивна лексика?
А) У життя розкритій книзі сторінок безліч є , у які вписати мусиш й ти життя своє. (Р.Братунь).
Б) Скільки можна мовчати? Дивися: серце попелом сиплеться в ніч.(С.Пантюк)
В) За сонцем хмаронька пливе, червоні поли розстилає, і сонце спатоньки зове в синє море. (Т.Шевченко).
Г) Стояла я і слухала весну. (Леся Українка).
- У якому рядку всі слова спільнослов'янські?
А) Зоря, схід, молодість, аташе, юнь.
Б) Жаль, радість, гарячий, кишлак, агресія.
В) Сестра, мати, дуб, око, день.
Г) Земля, цвіт, ластівка, парі, шифер.
- У якому реченні використаний авторський неологізм?
А) Сонце шалено кружилось навколо гарячого променя – вісі, і наче нічого нікому не було. (С.Касьянова).
Б) Поглянь, товаришу, поглянь, як грають ниви злотостеблі. (М.Рильський).
В) Вікна були застелені коцами так, що жоден промінчик від двох великих часових не міг прорватися надвір. (Л.Сеник).
Г) Годинника в них не було, та якби й був, то нікому б не зарадив, бо ліхтарі давно погасли. (Ф.Бурлака).
- Із поданих у дужках слів кожен із варіантів можливий у реченні
А) Рекламу розмістили в найбільш (*людних, людяних*) місцях. (З розмови).
Б) У народній медицині мед має (*лікувальні, лікарські*) властивості.(З календ.)
В) На фото: П.Тичина – у центрі, М.Вінграновський (*зліва, ліворуч*), В.Шевчук (*справа, праворуч*). (З газети).

Г) У депутатів виникли сумніви (вагання, коливання). (З газети).

II рівень

1. Поясніть лексичне значення слів книжний і книжковий. З кожним з них складіть речення.

2. До поданих іншомовних слів доберіть українські відповідники.

Дискусія, менеджер, волонтер, реформи, парламент, з'їзд, ін'єкція, аргумент.

3. Спишіть синоніми так, щоб спочатку йшло загальноживане нейтральне слово, а потім – стилістично забарвлене (застаріле, емоційно забарвлене тощо).

Жорстокосердий – безжалісний, підмурок – підмурування, плекане